

עוון אלקנים

מסביב לשלחן השבת

"אלה מסעי בני ישראל"
בשבת זו אנו קוראים שתי פרשיות: **מטות ומסעי** ובהן מסיימים את ספר במדבר, ובפעם את כל תאור התנהלות עם ישראל מיציאת מצרים. הספר הבא - ספר דברים, הוא פעם נאום ארוך של משה רבינו לפני הפגישה לאחר. פרשת מסעי פותחת בפירוט 42 מסעות בני ישראל במדבר, במשך 40 שנה וחצי! תמהים מהי הסבה לפירוט כל המסעות?

רש"י מביא משל ממדרש תנחומא: "משל למלך שהיה בנו חולה והולכו למקום רחוק לרפואתו, כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המשעות. אמר לו כאן ישננו, כאן חששנו את ראשך". באור המדרש הוא שה' רוצה למנות בפני עם ישראל את כל התפוחות שעברו במדבר ואת כל המקומות שעברו בהם בדרך אל ארץ ישראל, להראות להם ששום תחנה לא היתה לשווא. לכל מקום שבו חנו היתה משמעות מיוחדת ובעת, כשנמצאים בשערי ארץ ישראל, ניתן להסתכל אחורה ולהבין שכל הדרך הזו ה' הוביל אותנו.

המדרש מלמד אותנו עקרון חשוב לאורך כל הדורות, שבכל תקופה ותקופה בעם ישראל הקב"ה הוא שמוביל אותנו, באב הסועד את בנו שאינו מרגיש טוב, עד למטרה הנקשפת. עם ישראל אינו כספינה המטלטלת בים סוער ללא ידיעה לאיזה כיוון פונים, אלא יש לנו מנהיג ומכוון, שדואג לשלמות כל המשברים והתחנות בדרך - בסופה נוכל להביט לאחור ולומר **שהכל היה לטובה**.

אנו מצוים להשתדל לקרב זאת, ובמיוחד **במים אלו - ימי בין המצרים**, שבהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש שנחרב בגלל שגאת חינוך ולא נבנה כבר אפלי שנים. מחובותינו לחזק בכל פוחנו את אהבת החינוך, וה' ברחמינו יגשים את המלאכה ויגאלנו שנית בקרוב.

מה רבו מעשיך ה'...

אלה מצנים ויחול אבול...

"גנה לי, גנה לי, גנה לי חביבה..." פלנו צפחנו בשירה נפסיעה לסבא וסבתא. כל כך מהנה לבקר במושב, בכל בקור אנחנו לומדים משהו חדש. הסתקרנו לשמע מה סבא ולמד אותנו הפעם.

סבא קדם אותנו בשובע רחב שולים מונח על ראשו, גם אנחנו חבשנו כובעים, לקחנו בקבוקי מים ונצאנו אתו למטע הגדול.

"מה מסתתר מתחת לגבעולים הגדולים והאבכים האלו?" שאל זאיר הקטן. "אתו לכם רמז ילדים חמודים... הוא זרוק מבחוץ ואדם מבפנים" אמר סבא. "זהו **האבטיח**" אמר גיל. "נכון", אמר סבא, "האבטיח נעצה בקלפה קשה ונעצה ופרי עסיסי. בזכות כך, בחישי הקיץ פלנו נהנים לאכול ולהשבר בו את הצמאון".

"הנה נהדר אם כל היום נאכל רק ממנו!" התלהב זאיר הקטן. "נכון שהאבטיח טוב לנשוף מערכת העיכול ויש בו גם ויטמינים... אבל חשוב לדעת שהערך התזונתי שלו מועט, כיון שיש בו יותר מתשעים אחוז מים".

כשהגענו, ישבנו פלנו יחד על הדשא, בשלכל אחד פלח אבטיח טרי וקר והקשנו לסבא: "התורה מספרת לנו שאחרי יציאת בני ישראל מארץ מצרים, כד המן בכל בקר לפתחי אוהלי ישראל והיו מעט מעט ישראל שלא הסתפקו במן ובאו בתלונה למשה רבינו: "זכרנו את הדגה... את הקשואים ואת האבטיחים..." ספר סבא.

"כי האבטיח באמת כל כך טעים..." צחק גיל.

גדולי ישראל

רבי אברהם בר דוד מווסקייא - הראב"ד השלישי

רבינו נולד בשנת ד'תת"ס בנרבונה. רבי אברהם היה תלמידו המצטיין של גדול חכמי נרבונה בתקופה ההיא. רבי אברהם (**הראב"ד השלישי**) היה גם חתנו של רבי אברהם בר יצחק שהיה אב בית דין בנרבונה, לכן גם קצור שמו הוא הראב"ד השני. רבינו היה קדוש עליון, מלבד גאונותו המפלגת בתורה. לפי המסורת, נגלה לו אלהיו הנביא ונגלה לו רזי תורה. על דבר זה העיד גם **האר"י הקדוש**. רבינו הקפיד מאד לכתב את פאוריו לדברי התורה שלמד, היה מורה גדול והקדיש את כל כחותיו לגדול התלמידים בתורה ויקראת שמים.

עם הזמן, עבר הראב"ד מנרבונה לפושקוויא, שם הקים ישיבה שנהרו אליה תלמידים רבים מרחוק ומקורב לשמע לקח מפיו. בין תלמידיו המצטיינים, נמנה הגאון המפלא, **רבי אשר המכנה הרא"ש** שהיה קורא לרבו "גדול הדגנים". עוד בהיותו צעיר, חבר הראב"ד את ספרו החשוב "אסור משוה" בדיני היתר ואסור, אך בעקר התפרסם בשל גהותיו על חבורי גדולי הדורות **בנרמ"ס** (רבי משה בן מימון) ו**הר"ה** (רבי זכניה הלוי).

גדולי ישראל הכירו בקדושתו ובגאונותו של רבינו והיו חולקים לו בכבוד רב. הראב"ד היה עשיר מפלג, אם כי הקפיד שלא ליהנות מהעולם הזה, כי אם לצרכי גופו. את כספו היה מחלק לתלמידיו חכמים עניים והיה נותן להם את כל צרכיהם. הראב"ד הותיר אחריו שני בנים תלמידי התורה וסודותיה, הלא הם **רבי דוד ורבי יצחק בר אברהם**, עמיה השאיר נכס תורני לדורות הבאים. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

את התשובות לחידה יש לשלוח לפנה: 08-6610015 או בדואר אלקטרוני: tairneri@gmail.com

נמדבר נשא

הסיפור שלי

אחריות... חלק א'

אמא העירה את לינוי בתשע בבקר, ביום הראשון של החפש הגדול. "לינוי, קומי מתוקה" נשטה אמא להעירה ללא הצלחה. "אמא, החפש רק התחיל. אני רוצה להמשיך לישון עד שלא אהיה עפה..."

בערך באחת בצהריים קמה לינוי, עדין מטשטשת מעט, קמה לטול ידים ופנתה להתפלל שחרית. "לינוי, את כבר צריכה להתפלל מנחה. זמן שחרית עבר", הזכירה לה אמא. "בכלל אין לי כח להתפלל", אמרה לינוי בחסר חשק. "גם כן חפש...", חשבה, "צריך לעשות סדר בראש, בדיוק כמו בלמודים".

"לינוי, תוכלי לעזר לי בציוורים האלה?" שאלה רינת, אחותה הקטנה. "אין לי כח, תבקשי ממתי", ענתה לינוי. "אבל הוא לא מציר לפה כמוד...". התחננה רינת, "ואת תמיד שמחה לציר אתי ציוורים!". "זה לא תמיד, עזרת לך בשהיית בלמודים ועכשו אני בחפש, הניחי לי!" רינת רצה בבכי אל הדרה.

"לינוי, תוכלי בבקשה לרחץ פלים?" בקש שלומי. "אני מצטערת, אבל זה התור שלך!" ענתה, "אני בחפש עכשו ורוצה לנות, לא כל היום לעזר לכם במטרות הבית". לפתע נשמע צלצל הטלפון. "לינוי, זה בשבילך!" קרא שלומי, "זו יוכי!" "אני באה!" קראה לינוי בריצה אל הטלפון, "כן, יוכי!"

"לינוי, כל המברות הולכות להצגה. את רוצה להצטרף?" "אני לא יודעת..." היסקה לינוי. "אז את יודעת שהיום ההצגה תתאים לנו?" "לינוי, מה את משחקת אותה צדיקה? אין מורה או מנהלת שתשיגי עליך, את יכולה לבוא" הפצירה בה יוכי. "אבל בכל זאת..." לינוי הרגישה את הוצר הטוב ואת הוצר הרע נלחמים בקרבה. "תוכלי גם לבוא אלי פלנו..." הציעה יוכי, "יש לנו משחק חדש ומענין, ממש משקללי". "אני אבוא", אמרה בהחלטיות, "להתראות, יוכי", אמרה ונתקה.

"לינוי, שמרי בבקשה על הקטנים, אני צריכה לקנות מצרכים לשבת", בקשה אמא. "למה תמיד אני?" רטנה לינוי, "למה את לא מבקשת ממתי או משלומי?" "מפנין שעכשו הם לומדים תורה ואת יודעת את זה! אני לא מתפננת להתנפח אתך". "אף אחד לא אמר שצריך להתנפח", משכה לינוי בתפקיה. "אני הולכת עכשו ליוכי, ומשם נגד להצגה".

"לינוי!", נדהמה אמא, "ממתי את מדברת בכו חצפה? את נשארת בבית ומשגיחה על הקטנים?". "זה לא הגון!" צעקה לינוי, "אף אחד לא מבין אותי בבית הזה! פלם תמיד נגדי!" אמא יצאה ונגלה אחריה את הדלת. לינוי שמה את האוזניות והחלה לשמע שירים, בעוד מתן ושלומי לומדים ורינת מצטרפת. ואיש לא שמע את צפי הקטנה משחקת עם שקית הנילון...

המסך יבוא...

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

"הלנצח תאכל חרב?"

לאחר סיכום מ"ב מסעות בני ישראל במדבר מצא משה לדבר ולומר לבני ישראל "כי אתם עוברים את הירדן אל ארץ כנען, והורשתם את כל משיכותם ואת כל צלמי מסכותם תאבדו ואת כל במותם תשמדו. והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את-הארץ לרשת אותה (במדבר לג).

לפי דברי רש"י, אם גוריש את כל יושבי הארץ, אז מובטחים אנו כי נשב בה ונוכל להתקיים בה. אך לשיטת הרמב"ן, יש כאן **מצות עשה של ירושה וישיבה**. לרשת את הארץ ולשבת בה - לא רק הבטחה.

לשתי השיטות ולפי פשט המקראות, הציווי הוא - לרשת את כל הארץ ולא להסתפק רק בחלק ממנה. לכאורה, ניתן לקיים את המצוה גם בירושה וישיבה חלקית, אם כן עולה השאלה -

מדוע צריך להוריש את כל יושבי הארץ ולאבד את כל משיכותם (מתרגם אונקלוס - "ותבדון ית כל בית סגדתהון - מסגדים וכו')? האם אי אפשר לעשות עמם שלום? לבוא עמם בהסכמי פשרה למיניהם? על זה אומרת התורה - לא ולא! "והיה אשר תותירו מהם, לשכים בעיניכם ולצנינים בצידים" (שם). מדוע? צריך להבין שיש לעם ישראל מאבק ומלחמה עם הרוע.

ארץ ישראל היא ארץ הקודש והרוע רוצה לינוק מהקודש. אך כדי שהקדושה תתפשט ותשלט בעולם - צריך לסלק את הטומאה והרוע **לגמרי**! אי אפשר להשאיר ולו חלק אחד קטן לשליטת הרע, לטומאה, כיון שאז הרוע גדל הטומאה מתפשטת ושוב יהיה צורך לצאת ולהילחם נגדה.

דומה הדבר לאדם, שרוצה לטבול במקווה על מנת להיטהר, אך כל עוד חלק קטן מגופו ואפילו שערה אחת ממנו, נשארת מחוץ למים - אין הוא נטהר. המים אומנם דוחים את הטומאה, אך כל עוד יש ולו שערה אחת מחוץ למים - הטומאה נדבקת בה, ושוב יהיה צורך לצאת ולהילחם נגדה.

חזרת ומתפשטת בכל גופו מיד כשיוצא מן המים. רק כאשר כל גופו מתחת למים ללא חציצה - עולה גופו מטומאה לטהרה. כך גם בארץ ישראל. צריך לנקות אותה לגמרי מכל הרוע, הטומאה והרשעה. אין אפשרות להשלים עם הרוע. אם הרוע נשאר, הוא גדל לאט לאט עד שהוא פורץ מכיוון בלתי צפוי. על כן צריך להוריש את כל יושבי הארץ, ולאבד את כל משיכותם. כי המשימה של עם ישראל היא לגרום להתפשטות הקדושה מארץ ישראל לעולם כולו, על כן אין אפשרות להשאיר ולו שמץ של טומאה ורשעה כאן בארץ.

המסר לימיו

את המסר הזה צריך ראש הממשלה בנימין נתניהו, להפנים בבואו להיפגש עם ברק אובמה נשיא אמריקה. לא רק שלא נמשיך בהקפאה, לא רק שנמשיך בבנייה, אלא אובמה צריך להבין שאנו בלחמים ברשע (הוא ודאי יבין זאת, כי הוא חלק ממנו...). גם אם הדבר יביא לפיצוץ ביחסי ישראל ואמריקה, לישראל - הדבר יביא רק טוב, ודאי בחשבון אמוני ואף בחשבון טבעי וארצי.

אם כן, כיון ששלום אמיתי לא יכון עד מיגור הרע - דבר שיקרה רק עם ביאת משיח במהרה וברחמים. עליו להתמקד, בכל כוחו, בגורם המרכזי שיביא את השלום המיוחל, **שיגלה לנו את מלך המשיח שליח ד' שיבוא ויגאל את עם ישראל גאולת עולם - האחדות**.

זה כאלפיים שנה, אנו מייחלים לבניין בית המקדש שנחרב בגלל שנאת חינו. לא כעונש נחרב בית המקדש, אלא שתנאי לבניין הוא - **אהבת חינו ואחדות עם ישראל**. שכניה לא יכולה לשרות בגוף קרוע, מחולק ושסוע. הדרך לאחדות היא ע"י ויתור על האני, שורש המחלוקות הוא **האני**. נלמד לוותר, להעביר על המידות - זה לא עולה כסף, לא צריך בשביל זה להוציא ולגרש אנשים מביתם. נעשה הכל, נקריב את עצמנו - את האני שלנו בשביל הגאולה של עם ישראל, כך נתנתק מהרע, שמנסה להפריע בכל דרך, נגיע לגילוי משיח צדקנו במהרה וברחמים, אמן.

תאיר ניר

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

בס"ד, גליון מס' 62
פרשת מטות-מסעי כ"ח בתמוז תש"ע

בס"ד
השבוע ב"ה יתקיימו שני כנסי התעוררות והתחזקות באמונה מפי הרב ניר בן ארצי שליט"א

בצפת
יום חמישי ד' באב תש"ע (15.7.10)
בביהכנ"ס לצעירים שבביה"ס "האר"י"
רח' הרצל-שפרינק, צפת
20:15 ערבית | 20:30 דרשת הרב

במעמד הרב הראשי לצפת הרב שמואל אליהו שליט"א

ברחובות
יום שני א' באב תש"ע (12.7.10)
בביהכנ"ס הספרדי ה"יובל"
במתחם ביה"ס "אמית"
רח' לח"י, רחובות
20:15 ערבית | 20:30 דרשת הרב

בית מדרש

עצרת התעוררות
לזכרו של מרן הרה"ג הראשל"צ מרדכי אליהו זצוק"ל

שתיערך ב"ה ביום רביעי
ג' באב תש"ע (14.7.10) **בשעה 18:30**

באולם מתנ"ס שיכון ד' טבריה
בהשתתפות מרגן ורבנן הרבנים הגאונים:

הרב דוד פורץ שליט"א	הרב שמואל אליהו שליט"א
רב העיר צפת תותב"א	רב העיר צפת תותב"א
הרב שלמה דרדי שליט"א	הרב יוסף רוזנטל שליט"א
רב מ.א. עמק הירדן	רב מ.א. גליל תחתון
הרב יוסף קרמר שליט"א	הרב ניר בן ארצי שליט"א
מנהל חברת ד"ר טבריה	נשיא עמותת "תאיר ניר"
הרב מנשה ונקנין שליט"א	מז"ר יעקב שטרית הי"ו
נשיא כולל ר' מאיר בעל זמם	י"ד המועצה הדתית טבריה

זמני שבת
כנסת שבת

ירושלים	19:12
ת"א	19:28
חיפה	19:20
ב"ש	19:25

יציאת לאור ע"י תאיר ניר
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
מושב תלמים 26 ד.ת. לזוש דרום 79315
79315-08-6610015 פקס 1-599-599-590
tairneri@gmail.com

הרב סעדיה דגן
אלהא אבול

אלהא אבול בין האצרים
לאור ההלכה

טוביה רוזנפלד
נצור אשור ארץ

מאמר מפי הרב ניר בן ארצי שליט"א

עבודת ה' בשמחה,
היא תחבולה נפלאה לעלות בזמן קצר למקום גבוה
(הבעל שם טוב)

מאורות ישראל

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

וכלה. (שם, שם)

מנהג כל ישראל שלא לאכול בשר ולא לשתות יין, בתשעת הימים שמר"ח אב עד אחרי תשעה באב, מלבד ר"ח עצמו והאשכנזים נוהגים איסור גם בר"ח ואסורים עד י' באב. אסור אפילו תבשיל שנתבשל בו בשר ואפילו בשר עוף. (שם)

סעודת מצווה, כברית מילה ופדיון הבן, אפילו שלא בזמנם וכן בסעודת בר מצווה בזמנה או בסיום מסכת לנוהגים - מותר לכל הקרובים לשמחה לאכול בשר ולשתות יין. הקרובים הם אבותיו, אחיו ובניו ועוד עשרה חברים שרגילים לבוא לשמחותיו וכל זאת מותר אפילו בערב תשעה באב קודם חצות היום, אבל לא לאחר מכן. (שם) נערך בידי הרב טל חיימוביץ'

עוד מהלכות בין המיצרים

משנכנס אב ממעטין בשמחה. על כן אין בונים בניין של שמחה או לצורך מותרות. אומנם משפחה שמתגוררת בצפיפות, מותר להם לבנות ולהרחיב את ביתם. בכל מקרה, אם התחיל בבנייה קודם ר"ח אב, אין צריך להפסיק. (שו"ע תקנ"א, חגים פכ"ה)

קבלנים הבונים לציבור מותרים לבנות, שיש בזה משום מצוות יישוב ארץ ישראל, כמו כן הפסד פרנסת עובדים רבים והוא הדין לדבר האבד. (שם)

משנכנס אב ממעטין במשא ומתן וסתם משא ומתן שאינו מוכרח - ראוי שלא שיעשה. אמנם אם יש חשש להפסד כספי אם ידחו את הקנייה עד אחרי תשעה באב - מותר לקנות בימים אלו גם לצורך חתן

מכון "אבי'ה" - הרב סעדיה דגן שליט"א

שתי הציפורים והתקווה

סיפר הרב שמחה הכהן קוק מעשה שהיה: ביום שבת בבוקר, התעורר הרב ונכנס אל הסלון בביתו, והנה הוא רואה שתי ציפורי דרוז שנכנסו בעד החלון אל הסלון. הציפורים הופתעו מכניסתו של הרב, וציפור אחת עפה אל החלון הימני הפתוח ויצאה החוצה, אך ציפור שנייה עפה לחלון הנגדי, שהיה סגור, ונתקלה בזכוכית החלון ומעוצמת המכה נפלה לרצפה. רחמי הרב נכמרו על הציפור, הוא צעד לכיוון החלון כדי לפותחו. הציפור נבהלה מהתקרבותו ובכוחות מחודשים התרוממה ונסקה שוב לתוך זכוכית החלון, ומעוצמת המכה נפלה שוב לרצפה. הפעם, הרב ניגש בהחלטיות לעבר החלון ופתח אותו. הציפור שוב התרוממה בכוחות מאומצים ...! הפעם היא עפה דרך החלון הפתוח אל חירותה.

שמח הרב על המצווה שנזדמנה לו ובעוד הרב מתבונן בציפור שעפה, שאל את עצמו: מה הציפור חושבת לעצמה - שאני שחררתי אותה או שהיא שחררה את עצמה?! במחשבה ראשונה הרב ייחס לעצמו את שחרור הציפור, אך במחשבה שנייה, קבע הרב: היא בוודאי משוכנעת שהיא במאמציה ורצונה החזק הצליחה לשחרר את עצמה. התבוננות נוספת ב"מחשבת" הציפור, הביאה את הרב למסקנה שהציפור צודקת, כי היא על יד מאמציה ורצונה עוררה את רצונו לפתוח עבורה את החלון.

מציפור זאת, סיפר הרב, הבנתי לעומק את משמעות התפילה: "קווה אל ד' חזק ויאמץ לבך, וקווה אל ד'". מדוע 'קווה' ועוד פעם 'קווה'? אדם המקווה אל ד' זוכה שד' יאמץ ויחזק את ליבו כבר בפעם הראשונה, אך אם הישועה המלאה עדיין לא מתרחשת, האדם עלול להתייאש ולוותר על חוסן הלב שכבר קנה, לכן הוא מצווה: "וקווה אל ד'", פעם אחר פעם. כי "הבא להיטער מסייעים בידו", כמו הציפור שניסתה פעם אחר פעם לצאת, ללא ייאוש ובכל פעם עוררה עוד יותר את הרצון לעזור לה, כך האדם המקווה פעם אחר פעם אל ד',

"עלה למעלה עלה, כי כוח עז לך, יש לך כנפי רוח, כנפי נשרים אבירים. אל תכחש בם, פן יכחשו לך, דרוש אותם וימצאו לך מיד" (הראי"ה קוק)

מכון אבי'ה - מאמנים באמונה | לבירורים ותגובות - 02-6567787 | דוא"ל: avia@dolev.org
למעוניינים/ות המכון פותח קורסים בירושלים ובמרכז

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

מדוע קשים הגרים לישראל כספחת?

בנות שבט שמעון התחתנו עם הערב-רב שנדבק בישראל, לאחר שהתגיירו. אלא שצריך לדעת שעניין הגיור אינו פשוט כלל וכלל. ההבדל בין יהודי לגוי, עצום הוא. ליהודי יש נשמה שהיא חלק אלוך ממעל, לעומת זאת לגוי יש נפש בהמית שבאה מצד הטומאה. אם כן כיצד יקבל הגוי נשמה טהורה חלק אלוך ממעל? אלא שאין די במעשה פיזי, ברית מילה, פריעה והקזת דם שיהפוך גוי ליהודי. גם גוים יש מהם שמלים את עורלתם מסיבות בריאותיות או אחרות. לכן גוי הרוצה להתגייר, מקשים עליו את תהליך הגיור. הוא צריך לשכנע בכל כוחותיו, להתחנן להתגייר, להתאמץ ולהתעקש להיות יהודי.

אם הוא מתגייר מתוך אינטרס או בשביל איזה עניין חומרי, או

סתם, כמו שזה בא לו בקלות ולא מעומק הלב, כך גם למרות שאולי יירשם כגר - אך באמת זה לא גיור. יהודי אשר נולד לאמא יהודיה, יש לו נשמה טהורה של יהודי, אף אם לא יהיה שומר תורה ומצוות. לעומת זאת, הגוי, אשר לו נפש טמאה, כיצד נשמה טהורה יכולה לשכון עם נפש טמאה? אם גוי יקבל נשמה

לחסידי אומות העולם, שעזרו והצילו יהודים מציפורני הנאצים ימח שמו, היה שורש של נשמה יהודית מאבותם, מאתיים או שלוש מאות שנה קודם לכן. זה ברור כי בטבע הגוי באים מהנשמה, שהיא חלק אלוך ממעל, מהקב"ה שהוא רחום וחנון. לכן גוי כמו בעלי חיים, אין בהם נשמה ולא רחמים. הגוים יכולים לריב זה עם זה עד מוות.

גם אם יהודים רבים ביניהם, יש ביניהם רחמים. יהודי לא יהרג אף אחד בעולם, אם לא בשביל הגנה עצמית או שנכנסה בו רוח שטות. גוי שמת הוא כמו בעל חיים שמת - אין לו המשך בעולם העליון, לעומת עם ישראל שהוא עם סגולה - שיש להם המשך וחלק לעולם הבא.

על כן, הערב-רב שהתגיירו, בזמן שהיו בשיטים, נתפתו אחרי בנות מואב בקלות, כיון שנפשם הבהמית שבאה מצד הטומאה עדיין לא נטהרה ולא נתקדשה. אך בני ישראל שהיו בקדושה, לא נתפתו כמו הערב-רב וכאשר פשה הגגע בשבט שמעון לולא העמידה בפרץ

טהורה, כמו של ישראל, היא עלולה לפרק אותו. אלא שצריך להבין שבזמן הגיור מקבל המתגייר נשמה מיוחדת וחזקה, המתאימה לגרים. זוהי נשמה אשר יכולה להסתדר עם הנפש הטמאה שבו, אלא שאז צריך הוא להתאמץ להיטטר ולחזק את עצמו ביראת שמים, בתורה ובמצוות, בתפילות ובמידות טובות והנשמה שקיבל עוזרת היא לו בזה. גר שהתגייר צריך כוחות חזקים להילחם נגד היצר הרע המנסה בכל דרך להכשיל אותו ולהפילו, כיון שהפסיד חייל ש"ערק" ועבר מצד הטומאה לצד הקדושה.

הנשמה שהגר מקבל אינה מושרשת בו, הוא כביכול מקבל אותה בהשאלה, עד שיתקן את עצמו, עד שיעמוד במבחן ויהיה יהודי אמיתי שומר תורה ומצוות, כי אם יכפור ויחזור בו מדרכי החדשה, הנשמה לא תוכל להמשיך לשרות בו והיא תעזוב אותו ולא תחזור.

על כן, הערב-רב שהתגיירו, בזמן שהיו בשיטים, נתפתו אחרי בנות מואב בקלות, כיון שנפשם הבהמית שבאה מצד הטומאה עדיין לא נטהרה ולא נתקדשה. אך בני ישראל שהיו בקדושה, לא נתפתו כמו הערב-רב וכאשר פשה הגגע בשבט שמעון לולא העמידה בפרץ

למעוניינים בפגישה עם הרב ניר בן ארצי שליט"א להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 590-599-599-1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

גואלי י-ה - טוביה רוזנפלד

מה יותר חזק: דיבור או מעשה?

פרשת השבוע פרשת מטות פותחת בהלכות נדרים ושבועות: "איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה". מבאר רש"י הקדוש: "כמו לא יחלל דברו לא יעשה דבריו חולין". הדיבור של האדם הוא דבר קדוש בעל ערך, ואסור לחללו. בפרשה אנו רואים שאדם יכול לנדור נדר בפיו ועל ידי כך, לאסור על עצמו דברים שהיו מותרים לפני כן. לכאורה הדבר תמוה: הרי בסך הכל מדובר בכמה מילים שיצאו מפיו, הוא לא עשה שום מעשה! האמנם יש כח למילים גם ללא מעשה? הרי לכאורה, המעשה שאדם עושה בפועל, הוא דבר ממשי הפועל את פעולתו הרבה יותר מסתם כמה מילים שיוצאות מהפה!

נצור לשונך

הנביא עמוס אומר (פרק ד): "כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שחו". לכאורה, לא מובן מה הקשר בין יוצר הרים ובורא רוח, להמשך הפסוק: ומגיד לאדם מה שחו. מסביר ה"חפץ חיים" זצ"ל (תורת הבית פרק ב): "והנה כאשר נראה אחד בונה איזה חומה,

מתחילה למטה בעומק הקרקע - היסוד, ועל זה בונה מלמעלה החומה שלו. ומנהג הבנאים שהיסוד, אף שהוא מכוסה בעומק הקרקע, מכל מקום עושהו רחב יותר מן החומה וגם חזק מאד, כדי שיוכל להעמיד עליו הבנין מלמעלה. וכן בענייננו,

כאשר אנו רואים שהקב"ה עושה יסוד להר שיעמוד על הרוח, מסתמא, יש ברוח כח חזק מאד שהוא יהיה היסוד ועליו יעמדו ההרים אשר בעולם. ומזה העניין סתירה לאיזה אנשים ששומרין עצמן מלעשות שלא כהוגן ואינם שומרים מלדבר שלא כהוגן, בחושבם שהדיבור הוא עניין רוחני, אין בו ממש ואינו נתפס ביד כמו מעשה, על כן נקל בעיניהם הדבר הזה. ובאמת לא כן הוא, שמה שהוא עניין רוחני הוא חזק הרבה יותר מעניין גשמי, וראיה לזה ממה שראינו שהקב"ה עשה יסוד להר את הרוח, וכולנו יודעין שהיסוד צריך לעשות חזק הרבה יותר מן הבנין שעומד מלמעלה. וזהו שאמר הכתוב:

של פינחס, היו יכולים גם בני ישראל, להיגרר אחרי הערב-רב ולהיכשל חס ושלום. כאן עמד פינחס ובמעשהו הציל את בני ישראל, כל העשרים וארבעה אלף איש שמתו, היו מהערב-רב.

חסד לאומים חטאת

לחסידי אומות העולם, שעזרו והצילו יהודים מציפורני הנאצים ימח שמו, היה שורש של נשמה יהודית מאבותם, מאתיים או שלוש מאות שנה קודם לכן. זה ברור כי בטבע הגוי אין מקום לרחמים, כיון שאין לו נשמה. הרחמים באים מהנשמה, שהיא חלק אלוך ממעל, מהקב"ה שהוא רחום וחנון. לכן גוי כמו בעלי חיים, אין בהם נשמה ולא רחמים. הגוים יכולים לריב זה עם זה עד מוות.

גם אם יהודים רבים ביניהם, יש ביניהם רחמים. יהודי לא יהרג אף אחד בעולם, אם לא בשביל הגנה עצמית או שנכנסה בו רוח שטות. גוי שמת הוא כמו בעל חיים שמת - אין לו המשך בעולם העליון, לעומת עם ישראל שהוא עם סגולה - שיש להם המשך וחלק לעולם הבא. על כן כל מי שבא להתגייר, זו זכות גדולה! אך כמובן שזה בתנאי שיהיה באמת ולפי גדרי התורה וההלכה, במיוחד כעת שיש גאולה ובעי"ה בקרוב יתגלה מלך המשיח ונכנס כולנו לחיי נצח.

בסך הכל מדובר בכמה מילים שיצאו מפיו, הוא לא עשה שום מעשה! האמנם יש כח למילים גם ללא מעשה? הרי לכאורה, המעשה שאדם עושה בפועל, הוא דבר ממשי הפועל את פעולתו הרבה יותר מסתם כמה מילים שיוצאות מהפה!

נמצאים אנו בימי בין המצרים. מדוע חרב בית המקדש השני? בגלל שנאת חינם. בהקדמה לספר ה"חפץ חיים" מסביר המחבר זצ"ל שהביטוי המעשי לשנאת חינם היה לשון הרע, בלי לשון הרע לא היו נענשים כל כך. "וכאשר נחפשה

דרכינו ונחקרה, אלו עוונות הם מהעיקרים הגורמים לאריכות גלותנו, נמצאם הרבה. אך חטא הלשון הוא על כולו... אם כן, כל כמה שלא נראה לתקן זה החטא איך תוכל להיות גאולה... אם כן אנו מוכרחין לתקן זה החטא קודם הגאולה".

התנאי הבסיסי ביותר להתגלות המשיח ברחמים ולבנין בית המקדש הוא שמירת הכח החזק ביותר באדם - כח הדיבור, רק לדברים טובים.